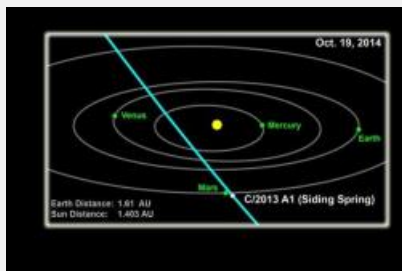

گذری سابقه یک دنباله‌دار از نزدیکی مریخ

ساده‌ترین توصیف از دنباله‌دارها، صخره‌ها و کوه‌های یخی سرگردان به قطر چند صد تا چند هزار متر در منظومه شمسی است که در مدارهایی که به شکل بیضی‌های بسیار کشیده‌ای هستند، به دور خورشید می‌گردند.

ساده‌ترین توصیف از دنباله‌دارها، صخره‌ها و کوه‌های یخی سرگردان به قطر چند صد تا چند هزار متر در منظومه شمسی است که در مدارهایی که به شکلی به شکل بیضی کشیده‌ای هستند، به دور خورشید می‌گردند. ساعت 21 و 59 دقیقه امشب به وقت ایران، دنباله دار سایدینگ اسپرینگ (C/2013 A1) از 137 هزار کیلومتری سطح مریخ گذر خواهد کرد؛ یعنی سه برابر نزدیک‌تر از ماه به زمین! این اولین باری است که بشر شاهد گذر یک دنباله دار 700 متری از فاصله‌ای به این نزدیکی از کنار یک سیاره است.

در همین لحظه که این مقاله را می‌خوانید، پنج مدارگرد ادیسه مریخ 2001، مارس اکسپرس و مدارگرد اکتشافی مریخ همراه دو مدارگرد تازه رسیده به مریخ در اوایل مهر به نام‌های می‌ون و مانگالیان در حال گردش به دور سیاره سرخ و نقشه برداری و ارسال اطلاعات به سطح زمین هستند.

ذرات غباری بسیار کوچکی که از این دنباله دار حین گردش به دور خورشید جدا می‌شوند، هر چند ابعاد بسیار کوچکی در حد چند میکرون یا میلی متر دارند، اما چون از جرمی جدا می‌شوند که با سرعت 56 کیلومتر در ثانیه (به واحد ثانیه دقت کنید) در فضا به پیش می‌رود، خطر بالقوه‌ای برای ابزارهای بسیار حساس سنجشگرهای این مدارگردها محسوب می‌شوند. وقتی صحنه برخورد قطعات به جامانده یک ماهواره با ایستگاه فضایی بین‌المللی در فیلم جاذبه را به یاد بیاورید، آن وقت متوجه عمق نگرانی مهندسان فضایی خواهید شد.

به همین علت آنها از ماه‌ها پیش طوری برنامه ریزی کرده‌اند که این مدارگردها امشب در زمان نزدیک شدن دنباله دار سایدینگ اسپرینگ، در سوی دیگر کره مریخ در مدارشان در حال گردش باشند تا از برخورد احتمالی با ذرات به جای مانده از این دنباله دار در زمان ملاقات با مریخ در امان بمانند.

اگر شامگاه امروز روی بام منزل بروید و رو به جهت جنوب غربی بایستید (برای شهرهای مرکزی ایران تقریباً معادل جهت قبله می‌شود)، مریخ را روبه روی خود مثل ستاره پرنوری که رنگش متمایل به نارنجی است با چشم غیرمسلح مشاهده خواهید کرد. اگر مایلید دنباله دار سایدینگ اسپرینگ را هم کنار مریخ ببینید، در این شرایط به یک تلسکوپ نسبتاً بزرگ و آسمانی تاریک در خارج از شهرهای بزرگ نیاز دارید. همچنین می‌توانید این رویداد بی نظیر را به صورت زنده از طریق وبگاه «پروژه تلسکوپ مجازی» تماشا کنید.